

കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികൾ

ദേശീയ നഗര ഉപജീവന ദൗത്യം (NULM)

National Urban Livelihood Mission

നഗരങ്ങളിലെ ദരിദ്രവിഭാഗങ്ങളിലെ ശക്തമായ കുട്ടായ്മകൾ അടിസ്ഥാന തലങ്ങളിൽ രൂപീകരിക്കുകയും, അവയെ സ്ഥാപനവൽക്കരിക്കുകയും, അവർക്ക് ലാഭകരമായ സ്വയം തൊഴിൽ അവസരങ്ങളോ അല്ലെങ്കിൽ അവർക്ക് തൊഴിൽ നൈപുണ്യപരിശീലനം നൽകി അതനുസരിച്ചുള്ള വേതനം ലഭ്യമാക്കും വിധം തൊഴിൽ അവസരങ്ങൾ നൽകുകയോ വഴി അവരുടെ ഉപജീവന സാഹചര്യങ്ങളിൽ സ്ഥായിയായ മാറ്റം ഉളവാക്കുകയും അതിലൂടെ അവരുടെ ദാരിദ്ര്യവും, അനുബന്ധദുർബലതകളും ലഘൂകരിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് ദേശീയ നഗര ഉപജീവന ദൗത്യത്തിലൂടെ (NULM) ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. അതുപോലെ ആവശ്യസൗകര്യങ്ങൾ സജ്ജമാക്കിയിട്ടുള്ള താമസസൗകര്യം നഗരങ്ങളിലെ ഭവനരഹിതർക്കായി ഘട്ടംഘട്ടമായി ഒരുക്കുവാനും, കച്ചവടത്തിനനുകൂലമായ സ്ഥലമൊരുക്കുകയും, സംരംഭകവായ്പ ലഭ്യമാക്കുകയും അവരുടെ ശേഷി നൈപുണ്യങ്ങൾ വളർത്തുകയും സാമൂഹ്യസുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കുകയും ചെയ്തു കൊണ്ട് നഗരങ്ങളിലെ തെരുവ് കച്ചവടക്കാരുടെ ഉപജീവന പ്രശ്നങ്ങളിൽ ഇടപെടുവാനും NULM പദ്ധതിയിലൂടെ ലക്ഷ്യമിടുന്നു.

ഉദ്ദേശ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ

1. അടിസ്ഥാനതല സാമൂഹിക സംഘടനകൾ നഗരദരിദ്രരുടെ ഇടയിൽ രൂപീകരിച്ച് പരിശീലനം നൽകി സംയുക്ത ഫെഡറേഷനുകളാക്കി ശാക്തീകരിക്കുക.
2. ലാഭകരമായ സ്വയം തൊഴിൽ, ഉദ്യോഗ നിയമനങ്ങളിലെ നഗരദരിദ്രരുടെ ദാരിദ്ര്യവും അനുബന്ധ ദുർബലതകളും ലഘൂകരിക്കുക.
3. നഗരദരിദ്രരുടെ സേവനങ്ങളും, ഉൽപ്പന്നങ്ങളും വിപണനം ചെയ്യുവാനുള്ള സൗകര്യം ഒരുക്കുക.

- 4. പാർപ്പിടമില്ലാതെ തെരുവിൽ അന്തിയുറങ്ങുന്ന നഗരദരിദ്രർക്ക് പാർപ്പിടമൊരുക്കുക.
- 5. പ്രത്യേകമായ വാണിഭ കേന്ദ്രങ്ങൾ / ചന്തകൾ ഒരുക്കിനൽകിയും, ലൈസൻസ് നൽകിയും തെരുവ് കച്ചവടക്കാരെ അംഗീകരിക്കുക.
- 6. സാർവത്രിക സാമ്പത്തിക ഉൾച്ചേർക്കൽ പ്രക്രിയയിലൂടെ നഗരദരിദ്രർക്ക് ബാങ്ക് വായ്പകൾ, ഇൻഷുറൻസുകൾ തുടങ്ങിയവ പ്രാപ്യമാക്കുക.

ദേശീയ നഗര ഉപജീവന മിഷന്റെ ദൗത്യങ്ങൾ

- 1. സാമൂഹിക സംഘാടനവും, സ്ഥാപന വികസനവും (Social Mobilization & Institutional Development)
- 2. കാര്യശേഷി വികസനവും, പരിശീലനവും (Capacity Building & Training)
- 3. നൈപുണ്യവികസനവും തൊഴിൽ ഉറപ്പാക്കലും (Employment Though stills Training & Placement)
- 4. സ്വയം തൊഴിൽ പരിപാടികൾ (Self Employment Programme)
- 5. നഗരങ്ങളിലെ തെരുവ് കച്ചവടക്കാർക്കുള്ള സഹായം (Support to Urban street Venters)
- 6. നഗരങ്ങളിലെ പാർപ്പിടമില്ലാത്തവർക്കായുള്ള അഭയസ്ഥലങ്ങൾ തയ്യാറാക്കൽ (Scheme of shelter for Urban Homeless)

1. സാമൂഹ്യ സംഘാടനവും, സ്ഥാപന വികസനവും

നഗരങ്ങളിലെ കുടുംബശ്രീ സി.ഡി.എസുകൾ റിസോഴ്സ് ഓർഗനൈസേഷനുകളായ (റവന്യൂ ഓഫീസർ) നിയമിക്കുന്നു.

ഈ റിസോഴ്സ് ഓർഗനൈസേഷനുകൾ എസ്.എച്ച്.ജിയുടെ രൂപീകരണവും വികസനവും ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധങ്ങൾ, എസ്.എച്ച്.ജി കളുടെ സംയുക്ത സംഘങ്ങൾ ഏരിയ - നഗര തലങ്ങളിൽ രൂപീകരിക്കൽ , പരിശീലനവും കാര്യക്ഷമതാ പരിപോഷണവും കോർപ്പറേഷനുമായുള്ള ബന്ധങ്ങൾ എന്നീ വിഷയങ്ങളിൽ വേണ്ട സഹായങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതാണ്.

ഏറ്റവും താഴെതട്ടിൽ എസ്.എച്ച്.ജി (സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങൾ) തൊട്ടു മുകളിൽ എസ്.എച്ച്.ജിയുടെ ഏരിയ / വാർഡ്തല സംയുക്ത സംഘങ്ങളായ ALF, (Area Level Federation) കൾ, അതിനുമുകളിൽ നഗരതല സംയുക്ത സംഘങ്ങളായ CLF (സിറ്റി ലെവൽ ഫെഡറേഷൻ) ഇങ്ങനെ നഗരവാസികളായ പാവപ്പെട്ടവരെ ഏകോപിച്ച് കൊണ്ടുള്ള ഒരു ത്രിതല സംവിധാനമാണ് എൻ.യു.എൽ.എം. വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്.

എസ്.എച്ച്.ജി. രൂപീകരണം

എസ്.എച്ച്.ജിയുടെ രൂപീകരണം, ഗ്രൂപ്പിലെ എല്ലാ അംഗങ്ങൾക്കും, വിവിധ പരിശീലനം സംയുക്ത സംഘങ്ങളുടെ രൂപീകരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയിലേക്കായി പരമാവധി 10,000/- രൂപ റിസോഴ്സ് ഓർഗനൈസേഷനായ കുടുംബശ്രീ സി.ഡി.എസ്.-കൾക്ക് ചെലവഴിക്കാവുന്നതാണ്.

എൻ.യു.എൽ.എം. പ്രകാരം ധനസഹായം ലഭിക്കണമെങ്കിൽ 70% ഗ്രൂപ്പിലെ അംഗങ്ങൾ പാവപ്പെട്ട നഗരവാസികൾ ആയിരിക്കണം.

പ്രവർത്തന രഹിതമായി കിടക്കുന്ന എസ്.എച്ച്.ജി.കളെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നതിനായി റിസോഴ്സ് ഓർഗനൈസേഷനായ കുടുംബശ്രീ സി.ഡി.എസുകൾക്ക് ഒരു എസ്.എച്ച്.ജി.-യ്ക്ക് 8000 വരെ പരമാവധി ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

എസ്.എച്ച്.ജി.-കൾക്കുള്ള റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട്

എസ്.എച്ച്.ജി.-കളിൽ ത്രിഫ്റ്റ് & ക്രെഡിറ്റ് ശീലം വളർത്തിയെടുക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയാണ് റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് നൽകുന്നത്. ഇത് എസ്.എച്ച്.ജി.-കളുടെ സഞ്ചിതനിധിയുടെ ഭാഗമായി മാറുന്നു. ഈ തുക ആഭ്യന്തര വായ്പകൾക്കായും എസ്.എച്ച്.ജി.കൾക്ക് ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

കുറഞ്ഞത് 6 മാസമായി പ്രവർത്തിക്കുകയും 70% അംഗങ്ങൾ നഗരദരിദ്രർ ആയ എസ്.എച്ച്.ജി.-കൾക്ക് 10,000/- രൂപ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടായി എൻ.യു.എൽ.എം. നൽകുന്നതാണ്.

എ.ഡി.എസുകൾക്കുള്ള റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട്

ഏരിയ ലെവൽ ഫെഡറേഷൻ (എ.ഡി.എസ്.) റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടായി 50,000/- രൂപ അനുവദിക്കുന്നതാണ്. ഈ തുക എ.ഡി.എസുകളുടെ സഞ്ചിത നിധിയായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. ഈ തുക എസ്.എച്ച്.ജി.കൾക്ക് കടമായോ, വിവിധ എസ്.എച്ച്.ജി. തല ബോധവൽക്കരണപരിപാടികൾക്കോ ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

നഗര ഉപജീവന കേന്ദ്രങ്ങൾ (City Livelihood Centre)

നഗര ഉപജീവന കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിലൂടെ നഗരവാസികളായ പാവപ്പെട്ടവരുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെയും ലഭ്യതയും, ആവശ്യകതയും തമ്മിലുള്ള വിടവ് നികത്തുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുവാൻ സാധിക്കും.

നഗരങ്ങളിലെ പാവപ്പെട്ടവർക്ക് മറ്റുതരത്തിൽ കിട്ടാനിടയില്ലാത്ത വിവരങ്ങളും പിന്തുണ സേവനങ്ങളും ആവശ്യമുള്ളപ്പോഴെല്ലാം ലഭിക്കുന്നു.

Still Training Through Employment & Placement

എൻ.യു.എൽ.എം.-ന്റെ കീഴിലുള്ള വൈദഗ്ദ്ധ്യ പരിശീലനത്തിലൂടെയും, നിയമനത്തിലൂടെയും തൊഴിൽ (EST & P) എന്ന ഘടകത്തിലൂടെ നഗരത്തിലെ വിദഗ്ദ്ധരുല്ലാത്ത പാവപ്പെട്ട തൊഴിലാളികൾക്ക് സ്വയം തൊഴിൽ പരിശീലനം നൽകുന്നതിനും വിദഗ്ദ്ധരായവരുടെ നിലവിലുള്ള വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തെ മെച്ചപ്പെടുത്തുവാനും ലക്ഷ്യമിടുന്നു. ഈ പദ്ധതി നഗരത്തിലെ വിദഗ്ദ്ധരുല്ലാത്ത പാവപ്പെട്ട തൊഴിലാളികൾക്ക് സ്വയം തൊഴിൽ സംരംഭം തുടങ്ങുന്നതിനും, സ്വകാര്യ മേഖലകളിൽ ശമ്പളം ലഭിക്കുന്ന ജോലികൾ ലഭിക്കുന്നതിനുമുള്ള പരിശീലനം നൽകുന്നതിനും സഹായിക്കും.

EST & P യുടെ കീഴിലുള്ള തൊഴിൽ വൈദഗ്ദ്ധ്യ പരിശീലന കോഴ്സുകളുടെ എല്ലാ ദൈർഘ്യം 3 മാസം (ഏകദേശം) 400 മണിക്കൂർ സാങ്കേതിക പരിശീലനത്തിനും, 30 മണിക്കൂർ ലഘു വൈദഗ്ദ്ധ്യ പരിശീലനത്തിനും ആണ്. ആയതിന്റെ ചിലവ് ഒരു അപേക്ഷകന് 15,000/- രൂപ വീതം എൻ.യു.എൽ.എം. ചെലവഴിക്കുന്നതാണ്. നാഷണൽ സ്കിൽ ഡെവലപ്പ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷന്റെ (NSDS) കീഴിലുള്ള വിവിധ ഏജൻസികളും എൻ.യു.എൽ.എം. അംഗീകരിച്ച ഏജൻസികളും പരിശീലനം നൽകുന്നു.

ഷെൽട്ടർ ഫോർ അർബൺ ഹോംലെസ്

ഭവന രഹിതരായ നഗരദരിദ്രരെ പുനരധിവസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള എൻ.യു. എൽ.എം. പദ്ധതി പ്രകാരം താഴെ പറയും പ്രകാരം നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്.

സ്ഥിരം (അഭയസ്ഥലം) ഷെൽട്ടറുകളുടെ നിർമ്മാണം 50 - 100 വരെ ഭവനരഹിതരെ പുനരധിവസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സ്ഥിരം ഷെൽട്ടറുകൾ നഗരസഭയ്ക്ക് നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിനായി 1.25 കോടി രൂപ ഒരു ഷെൽട്ടറിന്റെ നിർമ്മാണത്തിനായി എൻ.യു.എൽ.എം. പദ്ധതിയിൽ നിന്നും നഗരസഭയ്ക്ക് ലഭിക്കുന്നതാണ്.

നിലവിലുള്ള ഷെൽട്ടറുകളുടെ (അഭയസ്ഥലം) നവീകരണം

നിലവിലുള്ള ഷെൽട്ടറുകളുടെ നവീകരണത്തിനായി പരമാവധി 50 ലക്ഷം രൂപ വരെ എൻ.യു.എൽ.എം. പദ്ധതിയിൽ നിന്ന് നഗരസഭയ്ക്ക് ചെലവഴിക്കാവുന്നതാണ്.

വഴിയോരകച്ചവടക്കാർക്ക് സഹായം (Support to Urban Street Vendor's)

വഴിയോര കച്ചവടക്കാരുടെ വിവരശേഖരം ലഭ്യമാക്കൽ, വൈദഗ്ദ്ധ്യപരിശീലനം, സാമൂഹ്യസുരക്ഷ തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ നടപ്പിലാക്കാൻ സാധിക്കും.

വഴിയോര കച്ചവടക്കാരുടെ അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് സൂക്ഷിക്കും. EST & P എന്ന ഘടകത്തിന്റെ കീഴിൽ നൈപുണ്യ പരിശീലനങ്ങൾ, സ്വയം തൊഴിൽ പരിപാടികളുടെ ഭാഗമായി സംരംഭകത്വ വികസനം, നിക്ഷേപ / വായ്പ സൗകര്യങ്ങൾ വിനിയോഗിക്കുവാൻ പ്രോത്സാഹനം, തെരുവോര കച്ചവടക്കാർക്കായി വ്യാപാരസ്ഥലങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുക, സാമൂഹ്യ സുരക്ഷിതത്വത്തിനുള്ള പദ്ധതികളുമായി തെരുവോരകച്ചവടക്കാരെ ബന്ധിപ്പിക്കുക എന്നിവ എൻ.യു.എൽ.എം. പദ്ധതിയിലൂടെ നടപ്പാക്കുന്നു.

Self Employment Programme (സ്വയം തൊഴിൽ പദ്ധതി)

നഗരദരിദ്രർക്ക് തങ്ങളുടെ സാഹചര്യങ്ങൾക്കും അഭിരുചികൾക്കും, നൈപുണ്യങ്ങൾക്കും, മെച്ചപ്പെട്ട സ്വയം തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനും, പരിശീലനം നൽകുന്നതിനുമായി ധനസഹായം നൽകുന്നു.

ഗുണഭോക്താക്കളുടെ തെരഞ്ഞെടുപ്പ്

സി.ഡി.എസുകളും നഗരസഭയും സംയുക്തമായും, ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് നേരിട്ടും, കോർപ്പറേഷനെ സമീപിച്ച് അംഗങ്ങളെ തെരഞ്ഞെടുക്കാവുന്നതാണ്.

സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകുന്ന രീതി

നഗരദരിദ്രർ ഒറ്റയ്ക്കായോ, കൂട്ടമായോ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള ബാങ്ക് വായ്പകൾക്ക് പലിശ സബ്സിഡിയായി എൻ.യു.എൽ.എം.-ൽ നിന്ന് നൽകുന്ന രീതിയിലാണ് സാമ്പത്തിക സഹായം 7%നു മേൽ വരുന്ന പലിശയ്ക്ക് ആയിരിക്കും പലിശ സബ്സിഡി അനുവദിക്കുന്നത്.

വ്യക്തിഗത സംരംഭങ്ങൾക്കുള്ള വായ്പയും, സബ്സിഡിയും

- 1. അപേക്ഷകനു 18 വയസ് തികഞ്ഞിരിക്കണം.
- 2. പരമാവധി 2 ലക്ഷം രൂപ പദ്ധതി അടങ്കൽ തുക ഉണ്ടായിരിക്കണം.

കൂട്ടു സംരംഭങ്ങൾക്കുള്ള വായ്പയും, സബ്സിഡിയും

- 1. കുറഞ്ഞത് 5 അംഗങ്ങൾ ഉണ്ടാകുകയും ആകെ അംഗങ്ങളുടെ 70% നഗരദരിദ്രർ ആയിരിക്കുകയും വേണം.
- 2. അപേക്ഷകർക്ക് 18 വയസ്സ് തികഞ്ഞിരിക്കണം.
- 3. പരമാവധി അടങ്കൽ തുക പത്തുലക്ഷം രൂപ ആയിരിക്കണം.

സെക്രട്ടറി

കൊച്ചി മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ